

TİASAD

Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of Turk & Islam World Social Studies

Yıl: 5, Sayı: 16, Mart 2018, s. 456-478

Ahmet Yavuz DEMİRKİR

Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Yeni Türk Dili Anabilim Dalı, ahmetdemirkir@hotmail.com

ARİF NİHAT ASYA'NIN NESİRLERİNİN SÖZ VARLIĞI ÜZERİNE¹

Özet

Şair ve yazarlar kültürü besleyen ve kuşaktan kuşağa aktarılmasında görevli en önemli unsurlardır. Onlar, yaşadıkları dönemin sosyal ve kültürel açıdan aynası niteliğindedirler. İçinde buldukları toplumda yoğrulurlar ve kıvama geldiklerinde artık o toplumun zeminini kuvvetlendirici bir role bürünürler. Söz varlığı çalışmaları bu açıdan bakıldığında, inceleme yapılan şair veya yazarın hayata bakışını, fikir dünyasını, doğal olarak da içinde bulunduğu toplumun kültürünü yansıtmada önemli rol oynamaktadır. Söz varlığı çalışmaları, topluma şair veya yazarın penceresinden bakmaya yardımcı olur. Bu çalışmada şiirleriyle ve şairliğiyle aklımıza şair olarak yer etmiş Arif Nihat Asya'nın farklı bir yönü olan nesirlerinin söz varlığı üzerinde incelemeler ve tespitler yer almaktadır. Öncelikle hayatı hakkında bilgiler verilmiş, sonrasında şair ve yazarın beş nesir kitabı taranarak sıklığı en fazla olan isimler, fiiller, bağlaçlar ve tarihler tespit edilmiştir. İsimler kategorilere ayrılmış; isim ve fiillerin sıklığından yola çıkılarak dönemin şartları, şair ve yazarın dünya görüşü hakkında çıkarımlarda bulunulmaya, söz varlığının genel görüntüsüne ulaşılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Söz varlığı, Arif Nihat Asya, dil, kelime, nesir

¹Bu makale "Arif Nihat Asya'nın Nesirlerinin Söz Varlığı" adlı yüksek lisans tezinden oluşturulmuştur

ABOUT ARİF NİHAT ASYA'S PROSES VOCABULARY

Abstract

Poets and authors are the fundamental elements that are supposed to enrich culture and hand it down from generation to generation. They are the mirrors of their era, in terms of the social and cultural sides. They are forged through their own society, and when hardened, their role is to strengthen the foundation of their society. When considered from this point of view, vocabulary studies play a crucial role in understanding the studied author or poet's outlook on life, world of ideas and, naturally, reflecting the culture of the society in which they are. Vocabulary studies allow us to see the society from the poet's or author's point of view. This study includes some examinations and determinations on the proses of Arif Nihat Asya, a different side of him, who engraved in our minds with his poems and the master poetry. In this study, firstly, some information about the life of Arif Nihat Asya is given, then the most frequent nouns, verbs, conjunctions and dates are revealed by scanning five prose books of our author-poet. Then nouns are categorized; on the basis of the frequency of nouns and verbs, it is aimed to make some inferences on the conditions of the era and our poet-author's perspective on life, and attempted to reach the general overview of his vocabulary.

Keywords: Vocabulary, Arif Nihat Asya, language, word, prose

GİRİŞ

Dil, kendisi için yapılmaya çalışılan tanımlara sığmayacak kadar geniş ve çok yönlüdür. İnsanoğlu misali doğduğu andan bugüne dek değişim ve gelişim içerisinde. Heraklitos'a ait "Aynı nehirde iki kez yıkanılmaz." felsefesinin dil için de geçerli olduğu söylenebilir. Heraklitos, bu sözü değişim ve akışın sürekliliğini vurgulamak için söylemiştir. Evrenin her bir zerresi hızlı ya da yavaş bir değişim, başkalaşım halindedir. Dil de kendi evreninde, zamanla paralel olarak değişim göstermektedir. İnsanoğlu zaman içerisinde kendi gibi, ayrılmaz bir parçası olan dili de değişime sokmuştur. Bu değişim ve gelişim sürecini iyi bir şekilde gözlemlemek, dilin söz varlığı üzerinde yapılacak çalışmalarla mümkündür. Çünkü insanlık tarihinin ayak izleri kelimelerde gizlidir. Bu süreç sağlıklı bir şekilde gözlemlenip tahlil edilmezse, dil yine tıpkı insanoğlu gibi yok olup gitme tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktır.

Kelimeler, dildeki bağımsız ve kendi başına bir anlam ifade eden birimlerdir. Söz varlığı kavramı ise; bir dildeki kelimelerin bütünü, kelime hazinesi olarak tanımlanabilir. Ancak bu kavram üzerinde düşünüldüğünde, bu yüzeysel tanımlamanın ötesine geçebilecek kadar geniş bir ufka sahip olduğu görülecektir. Söz varlığı bir dilin birikiminin gözler önüne serilmesidir. Diller; sahip oldukları kelime sayıları kadar, kelimelerin mana açısından zenginlikleriyle de değer kazanmaktadır. Bu mana zenginliği, dil birikimini taşıyan toplumun göstergesidir. Bu bakımdan söz varlığı deyince, sadece bir dilde bir takım seslerin bir araya gelmesiyle kurulmuş simgeler, kodlar olarak değil, aynı zamanda o dili konuşan toplumun kavramlar dünyası, maddi

TİDSAD

ve manevi kültürünün yansıtıcısı, dünya görüşünün bir kesiti olarak düşünülmelidir (Aksan, 1997:7).

Bir dili konuşan ve yaşatan toplumun birikimlerine dair fikir sahibi olabilmek için, kültür dünyasının en önemli yansıtıcısı olan şair ve yazarların edebi eserleri üzerinde durmak, bunlar hakkında incelemeler yapmak yüksek öneme sahiptir. Bir edebi kişinin söz varlığı, onun bilinen hayatının ötesine yolculuktur. Bu yolculuğun adı zihin ve fikir dünyasına yolculuk olarak adlandırılabilir. İnsan bir obje değildir. Objeden farklı olarak görünenin ötesinde, herkesin göremeyeceği farklı alemler yaşatmaktadır. Bu alemler kimi insanda kısıtlı, kimilerindeyse oldukça zengindir. Zengin olarak tanımlanan kesim edebi kişiliklerdir. Söz varlığı çalışmalarıyla bu alemlerin kapısı aralanır ve bir toplumun kültür yolculuğuna ışık tutulmuş olur. Kelimeler kültür yolculuğunda yeni anlamlar, yeni şekiller kazanır, değişimlere uğrar. Bu değişimlere yerinde şahit olma imkanı bulunmayan insanoğlu, o günlerden kalan eserleri incelediğinde bu gelişim ve değişim hakkında fikir sahibi olabilir. Yalnızca kelimelerden yola çıkarak dahi birçok kültürel ve toplumsal çıkarımlara ulaşılabilir. Örneğin; Anadolu Selçuklu Devleti dönemi metinleri incelendiğinde yoğunca geçen Arapça ve Farsça kelimelerden ya da Tanzimat Dönemi metinlerinde yer alan Fransızca kelimelerden yola çıkılarak dil ve dönem hakkında yorum yapılabilir. Bu durum; sanatçıların, toplumu ve kültürü eserleriyle harmanlayabilme gücünden kaynaklanmaktadır. Günlük hayatta pek çok kişinin kullandığı ve bildiği kelimeler onlarda özel bir söyleyişe dönüşür. Kelimeleri dokuyup ortaya yeni motif ve manzaralar çıkarırlar. Bu yeni motifler dile yeni zenginlikler kazandırdığı gibi, geçmişten gelen zenginlikleri de yaşatır. Bu bakımdan şair ve yazarların dili kullanışları ve söz dağarcıklarının eserleri taranarak ortaya koyulması, bazı ipuçları bulmak için önem arz etmektedir (Ergüzel ve Kirik, 2012: 52).

Bir sanatçının, bir yazar, ozan ya da düşünürün yapıtlarında geçen öğeleri toplayan sözlükler; hem dil incelemeleri hem de yazın/edebiyat çalışmaları açısından önemlidir; sanatçının kişiliğini, ilgi alanını önem verdiği kavramları yansıttığı kadar, dil içinde kendi kullandığı sözcüklerini belirlemesi dolayısıyla da yararlıdır (Aksan, 2011: 28). Şair ve yazarın fikir ve duygu dünyalarını anlatmada kullandıkları kelime sayısı, kelimelerin sıklık dereceleri, bunların metin içindeki özel anlamlarının bilinmesi de dil ve kültür incelemeleri açısından kıymetlidir (Ergüzel ve Kirik, 2012: 53). Bir edip kullanacağı kelimeleri önceden belirlemez. Yazdığı eserlerde, devrinin dil imkanları kapsamında doğaçlama olarak kelimeleri işler. Bu doğaçlamanın sınırlarını, kendi duygu ve düşünce dünyasının oluşturduğu kavram dünyası belirler. Duygu ve düşünce dünyası, içerisinde yaşanan toplumdaki etkilenir. Bu insanın doğasında vardır. Bu açıdan bakıldığında edebi kişiliklerin seçtiği kelimeler, üslubunun yanı sıra, yaşadığı toplumu ve bu toplumun kültürünü yansıtır sonucuna ulaşılabilir. Yazılı metinlere dayalı söz varlığı çalışmaları bu düşünceden hareketle, bu amaç doğrultusunda yapılmaktadır.

ARİF NİHAT ASYA VE NESİRLERİ HAKKINDA

Arif Nihat Asya, 71 yıllık yaşam serüveninde hareketli dönemlere şahit olmuş bir kişiliktir. Birinci Dünya Savaşı, Kurtuluş Savaşı, İkinci Dünya Savaşı, Kıbrıs Meselesi onun yaşadığı döneme denk gelmiştir. Bunun yanı sıra çocukluk yıllarında Osmanlı'nın çöküşüne, gençlik yıllarında Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuna bizzat şahit olmuştur. Milli mücadele

TİDSAD

yılları onun okul okuduğu döneme denk gelmiştir ve bu yıllarda bulunduğu şehirlerde önemli kişilerle fikir alışverişi gerçekleştirme fırsatı bulmuştur. Öğretmenlik yıllarında ülkenin birçok şehrinde bulunmuş, buralarda kendisine yeni ufuklar açma fırsatı yakalamıştır. Babasından ve daha sonra annesinden çok küçük yaşta kopmuş olan Arif Nihat Asya, ülkesinin karışık dönemlerine de yine küçük yaşlarda tanık olduğu için manevi yönü bu açıdan derinleşmiştir. Tüm bu birikimlerle birçok tema üzerinde şiirler ve nesirler kaleme almıştır. Bunu sade ve yalın bir Türkçeye gerçekleştirmiştir. Nesirlerinde günlük dilin akıcılığını sanat gücüyle harmanlayarak Türk diline yeni bir söz varlığı hazinesi sunmuştur.

Genel hatlarıyla bakıldığında dahi böyle bir hayat serüvenine sahip Arif Nihat Asya, söz varlığı açısından incelendiğinde, hayatına dair izleri görmek, toplumsal meseleler hakkında çıkarımlarda bulunmak mümkün hale gelecektir. Söz varlığı bir edebi kişiliği diğer insanlardan veya edebi kişilerden ayıran en önemli etmendir. Türkçeyi kullanım biçimi, seçtiği kelimeler, deyim ve atasözleri bakımından zenginlik gibi faktörler sanatçının üslubu ve sanat gücünü ortaya çıkarır. Bu faktörlere söz varlığı çalışmasıyla ulaşılabilir.

Arif Nihat Asya'nın nesirleri beş kitap halinde toplanmıştır. Bu kitaplar; Aramak ve Söyleyememek, Ayın Aynasında, Kanatlarını Arayanlar, Kubbeler ve Top Sesleri'dir. Nesir türünde yazmış olduğu bu eserlerde kullandığı söz varlığı üzerine daha önce yapılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır. Daha çok şiirleriyle bilinen Arif Nihat Asya'nın, bu çalışmayla nesir hazinesinin ortaya koyulması hedeflenmiştir. Bir şair veya yazarın eserlerinde yer alan kelimeler birçok açıdan incelenebilir. Bu çalışmada Arif Nihat Asya'nın beş nesir kitabının sıklık dizininden yola çıkılarak en sık kullandığı isim, fiil ve bağlaçlar üzerinde incelemeler yapıp birtakım sonuçlara varılmaya çalışılmıştır. Beş adet nesir kitabından hazırlanmış olan dizinde 187135 kelimededen tekrarlar çıkarılınca 12515 madde başı kelimeye ulaşılmıştır. 18 ve daha fazla kez tekrar eden isimler ve en sık kullanılan 100 fiil üzerinde incelemeler yapılmıştır. Arif Nihat Asya'nın nesirlerinde sıkça kullandığı kelimeler ve bu kelimelerin dağılımı şu şekildedir:

1.İSİMLER

İsim dünyası, varlık ve kavramlar dünyasıdır. İsimler varlıklara ad olma özelliği taşıyan kelimelerdir. Arif Nihat Asya'nın nesirlerinin kelime dizinine bakıldığında doğal olarak isimlerin daha fazla kullanıldığı görülmüştür. Şiirlerinin aksine nesirlerinde geçen isimler ağırlıklı olarak somut, dünyaya ait, maneviyatın dışında bir düşünce ifade eden isimlerdir. İsimlerin bu doğrultuda kullanılması, düşüncenin duygudan daha ağır bastığını göstermektedir. Şair ruhlu bir edebi kişiliğin nesirlerinde bunu yapabilmesi dili kullanma gücüyle açıklanabilir. Nesirlerde geçen isimler ifade ettikleri kavram dünyasının özelliklerine göre 25 farklı grupta tasnif edilmiştir.

1.1. Yer-Yön Bildiren Kelimeler

yer	927	yan	341	nere	223
yol	469	karşı	255	öte	222
iç	433	ora	237	taraf	205
ara	387	ön	235	bura	199

TİDSAD

Arif Nihat Asya'nın Nesirlerinin Söz Varlığı Üzerine

üzeri	188	köy	79	eşik	39
uzak	183	mahalle	79	alçak	35
üst	165	köşe	71	cadde	33
yakın	158	aşağı	64	bucak	31
geri	136	içeri	59	liman	31
orta	134	ada	57	güney	30
dış	132	uç	56	basamak	28
arka	126	beri	55	dip	25
meşdan	126	öbür	55	doğu	25
şehir	115	yukarı	54	kenar	25
sol	111	nokta	50	merkez	25
sağ	110	yüksek	46	anadolu	22
ileri	106	sınır	46	istikamet	21
dağ	102	sahne	45	ters	21
çevre	97	art	42	fabrika	19
duvar	89	bölge	41	istasyon	19
dışarı	83	saha	40	şark	18

460

Arif Nihat Asya, döneminin siyasi problemleri üzerinde yazılar yazmıştır. Kendi fikirlerini söylemekten çekinmeyen mizacıyla tanınır. Bu isim kategorisine bakıldığında en dikkate değer kavramlar, sağ ve sol kavramlarıdır. Bu kavramlar nesirlerde, alışılanın dışında daha çok siyasi anlamda kullanılmıştır.

"Yükseksen alçaltır, değilsen yükseltirsin ve sağ ağır basınca sağa, sol ağır basınca sola iltifat etersin.. Kimlerden olduğun belli olmaz." (Asya, 2014: 58).

1.2. Kişi Adları

İnönü	62	Atatürk	28	Keloğlan	22
Asya	44	Cahide	28	Murat	22
Kemal	40	Ali	26	Mustafa	22
Süleyman	38	Hazer	26	Ademoğlu	21
Fazlı Meto	37	Mehmet	26	Keyt	21
Kâsım	33	Yunus Emre	24	Veli	21
Arif	29	Sevim	24	Cemal	20
Ahmet	28	Celal	23	Peyami	20

TİDSAD

Vehbi	20	Karl Fişer	18	Ziya	18
-------	----	------------	----	------	----

İnönü soyadının Atatürk'ün iki katından fazla kullanılması, Arif Nihat'ın eserlerinde güncel meseleleri işlediği hakkındafikir sunar. Yazar gençlik yıllarında Atatürk'ün kahramanlıklarına şahitlik etmiştir. Ancak nesirlerini orta yaşlarda, olgun dönemlerinde kaleme almaya başlamıştır. İnönü, Arif Nihat'ın olgunluk döneminin en etkili siyaset adamlarının başında gelmektedir. Bu durum eserlerde kendini göstermiş ve en çok kullanılan kişi adının İnönü'nün soyadı olması, siyasi meselelerin nesirlerdeki yeri hakkında ipucu vermektedir. Bunun yanında Fazlı Meto, Karl Fişer gibi isimler o dönemin güncel olaylarının eserlere yansması niteliğindedir.

1.3. Savaş, Askerlik, Devlet Yönetimi ve Siyasi Olaylarla İlgili Kelimeler

olay	148	cumhuriyet	48	demokrat	27
parti	140	muhalefet	48	demokrasi	27
hareket	111	alay	44	iktidar	27
madalya	94	cephe	41	mahkum	26
kan	89	bölge	41	er	25
güç	80	kale	41	ihraç	25
suç	80	ordu	41	rejim	25
top	80	adalet	40	istila	24
ilan	76	emniyet	40	saray	24
savaş	72	seçim	40	tabiye	24
siyaset	66	barış	39	mahkeme	23
af	64	kanun	39	idam	22
destan	64	zafer	39	makam	22
silah	62	başkan	37	mevki	22
düşman	61	kongre	35	kavga	21
harp	61	müdafa	33	Chp	20
meclis	61	kurşun	32	komünizm	18
ceza	59	muhafif	30	kurum	18
hüküm	59	tören	30	maarif	18
idare	59	toplantı	29	mücadele	18
belediye	53	birlik	28	tatbik	18
kürsü	49	siyasi	28		

Parti kelimesinin Arif Nihat'ın milletvekilliği yapmasından dolayı oldukça fazla kullanılması doğaldır. Ancak kelime sıklığının genel görüntüsüne bakıldığında *kan, top, savaş, destan, silah, ordu* gibi kelimelerin sıkça kullanılması onun çocukluk ve gençlik döneminin savaş sancılılarıyla geçmesinden dolayıdır şeklinde yorumlanabilir. Her ne kadar bir savaş şairi olmasa da eserlerinde kullandığı siyasi ve savaş içerikli isimler azımsanmayacak derecededir. Bunun yanında günümüzün problemlerinden olan *terör* kelimesinin sıkça kullanılmamış olması, o dönemde bu problemin ön planda olmadığını göstermektedir.

1.4. Şehir Adları

Adana 207	Çukurova 51	Mersin 29
Ankara 115	Konya 50	Moskova 27
İstanbul 91	Kars 36	Akka 21
Seyhan 55	Adanalı 32	İzmir 18

Şehir isimlerinin sıklığına bakan bir kişi Arif Nihat'ı Adanalı olarak düşünür. O Adanalı değildir ama Adana'yı nesirlerindeki kelime varlığından da anlaşılacağı üzere kendisini Adanalı sayacak kadar benimsemiştir. Bunun yanında Mevlevilik yönüyle Konya nesirlerinde yer almaktadır. Akka annesinin bulunduğu yer olması sebebiyle Arif Nihat tarafından işlenmiştir.

1.5. Ülke, Bölge, Dil ve Irk İsimleri

dil 392	Avrupa 29	Almanya 21
Kıbrıs 114	ülke 27	Amerikalı 19
Amerika 79	Rus 24	İran 18
Türkçe 74	Çin 23	İsrail 18
Türkiye 57	Anadolu 22	Katar 18
Rusya 44	Fransızca 22	
Akdeniz 33	İngiltere 22	

Kıbrıs, Arif Nihat'ın kanayan yarası halindedir. Yazılarını en yoğun yazdığı dönemlerde Kıbrıs sorunu olduğu için sıkça bahsi geçer. Bu da yine yazar ve şairlerin güncel konulara verdiği ağırlığı işaret etmektedir. *Kıbrıs* ve *ada* kelimeleri bunun kanıtı niteliğindedir. Bunun yanında Birinci Dünya Savaşı'na katılmış ülkelerin isimlerinin sıkça kullanıldığı görülmektedir.

1.6. Yazı, İlim, Felsefe, Edebiyat, Eğitim ve İlgili Kelimeler

gazete 242	Hürriyet 145	eser 81
kelime 226	kalem 139	ifade 77
kitap 199	resim 133	sanat 74
yazı 185	fikir 114	mektup 69
haber 179	kağıt 104	şiir 67

TİDSAD

Arif Nihat Asya'nın Nesirlerinin Söz Varlığı Üzerine

radio	63	mektep	38	beyit	25
türkü	61	nutuk	38	ebced	25
ders	53	masal	37	bilgi	24
okul	53	dergi	36	filim	24
heykel	51	sınıf	36	yazar	23
hikaye	49	abide	33	mürekkep	22
mısra	47	cümle	31	basın	20
edebiyat	43	lûgat	31	lise	20
satır	42	imtihan	29	not	20
fıkra	39	defter	27	kültür	18
harf	38	ilim	26		

Yaşadığı dönemle bu gün kıyaslandığında mektup, radyo, mektep gibi isimlerin eskide kaldığını görülür. Oysa bu kavramlar Arif Nihat Asya döneminin vazgeçilmez unsurlarıdır. Bu durum,söz varlığının dönemin aynası niteliğinde olduğu kanısında somut bir kanıt olarak görülebilir.

1.7. Meslek Adları ve İlgili Kelimeler

iş	403	şair	43	hekim	25
vazife	75	paşa	39	çoban	22
öğretmen	59	meslek	32	gemici	20
memur	49	doktor	31	kaptan	20
falcı	44	gazeteci	31	müdür	18

1.8. Bitki, Meyve, Sebze, Çiçek Adları ve İlgili Kelimeler

ağaç	155	gül	71	diken	31
çiçek	135	buğday	55	ot	28
dal	131	yemiş	46	kavak	25
yaprak	110	tütün	44	çekirdek	23
bahçe	107	kök	38	başak	21
lale	78	saksı	35	çam	19

1.9. Vücut Bölümleri ve Organ Adları ve İlgili Kelimeler

el	881	göz	460	yüz	386
----	-----	-----	-----	-----	-----

TİDSAD

Arif Nihat Asya'nın Nesirlerinin Söz Varlığı Üzerine

ayak	253	boyun	54	bel	29
insan	245	göğüs	52	kalp	28
ağız	241	avuç	51	yumruk	28
kol	135	kucak	43	bacak	26
kafa	106	omuz	42	kaş	26
kulak	106	boğaz	41	et	24
gövde	95	sırt	36	kemik	22
saç	87	dil	18	beyin	21
parmak	82	karın	35	zeka	20
dudak	66	vücut	32	göbek	18
diş	56	yanak	30	tüy	18

Eserleri boyunca adeta bir insan portresi çizercesine insanları kelimelerle resmetmiştir. Bu organ isimleri, eserleri okurken dikkat çekmemektedir. Ancak bu şekilde kelime haritasında karşılaşıldığında bu kadar farklı organın ve vücut bölümünün eserlerde geçmiş olması şaşırtıcıdır. Bu şair ve yazarın üslubu ve kelimeleri harmanlama gücü hakkında fikir sahibi olunmasını sağlamaktadır.

1.10. Cevher, Değerli Taş, Maden ve Doğal Kaynak Adları

464

altın	96	gümüş	25	tuz	20
demir	73	kömür	24		
inci	31	tunç	21		

1.11. Hayvan Adları ve İlgili Kelimeler

kuş	177	aslan	57	kuzu	32
kanat	133	gaga	49	bülbül	31
balık	102	kedi	38	hayvan	24
yılan	75	kartal	37	keçi	24
at	70	koyun	37	leylek	22
kurt	63	akrep	34		
kuyruk	58	köpek	34		

1.12. Gök Bilimi ile İlgili Kelimeler

dünya	418	gök	158	yıldız	91
ay	257	güneş	98	gökyüzü	29

TİDSAD

1.13. Zaman Kavramıyla İlgili Kelimeler

gün	765	mevsim	95	şubat	41
zaman	577	nisan	92	an	39
sonra	527	ocak	89	sene	39
bugün	322	çağ	72	eylül	37
yıl	301	mayıs	72	kasım	37
son	242	asır	70	aralık	37
önce	229	haziran	65	geçmiş	33
gece	196	yaz	63	pazar	33
ilk	166	bahar	59	geç	31
saat	141	kış	57	dakika	24
tarih	130	evvel	55	gelecek	23
yarın	128	mart	55	gündelik	23
vakit	121	ağustos	52	gündüz	22
akşam	107	ekim	49	süre	22
dün	101	müddet	48	günlük	18
devir	100	takvim	46	şimdilik	18
hemen	97	temmuz	46		

Zaman kavramı ile ilgili kelimelerin bolluğu kelime hazinesinin zenginliğini gözler önüne sermektedir. *Gece* kavramı fazlaca kullanılmasıyla dikkat çekmektedir. Arif Nihat geceyi seven bir insandır. Bu kavram, kişiliğinin eserlere yansımalarının örneklerinden biridir.

1.14. Sosyal Hayat, Giyim-Kuşam, Ev-Yapı, Yiyecek-İçecek, Madde Adları ve İlgili Kelimeler

ad	474	para	118	yuva	75
hâl	382	şehir	115	araba	70
ev	279	sigara	89	düğün	64
bayram	251	tel	87	gemi	64
kapı	235	aşure	79	perde	64
hayat	175	köy	79	ayna	63
sokak	151	mahalle	79	ekmek	56

TİDSAD

Arif Nihat Asya'nın Nesirlerinin Söz Varlığı Üzerine

pencere	55	kuyu	36	kuruş	27
çeşme	54	yatak	35	pul	27
yasak	54	çatı	34	telgraf	27
etek	53	davul	34	çelik	26
nesil	53	masa	34	ipek	26
cemiyet	52	park	34	müessesese	26
isim	52	süt	34	yemek	26
kahve	52	cadde	33	düdük	25
cam	51	direk	33	kürek	25
tarla	50	sofra	33	bardak	24
ip	48	yaka	33	koltuk	24
sarhoş	48	iğne	32	fener	23
vasıta	48	salon	32	gözlük	23
mal	47	tren	32	ilaç	23
yapı	47	nüfus	32	hazine	23
yelken	47	liman	31	köpük	22
oda	46	otomobil	31	lira	22
sahne	45	piyango	31	motor	22
daire	44	takunya	31	şarap	22
mum	44	bıçak	30	tekerlek	22
tahta	44	elektrik	30	baca	21
harita	43	kayık	30	kibrit	21
imza	43	şeker	30	lokomotif	21
köprü	41	bina	29	anahtar	20
toz	41	hastalık	29	elbise	20
halı	40	tavan	29	fincan	20
eşik	39	dükkan	28	kova	20
fal	39	hediye	28	yay	20
cep	37	kule	28	aş	19
kadeh	37	oyuncak	28	bal	19
gürültü	37	kemer	28	balta	19

TİDSAD

Arif Nihat Asya'nın Nesirlerinin Söz Varlığı Üzerine

boru	19	koro	19	lastik	18
fabrika	19	göç	18	testi	18
istasyon	19	hapishane	18		

Dikkat çekici bir unsur da *sigara* ve *kahve* kelimesinin nesirlerde sıkça geçmesidir. Öyle ki *sigara* kelimesi bayrak şairi olarak anılan Arif Nihat Asya'nın nesirlerinde, *bayrak* kelimesinden daha fazla kullanılmaktadır. Nesirlerinde geçen isimler, ağırlıklı olarak maneviyat yönü ağır basan isimler değildir. Arif Nihat, sigara ve kahveye bağımlıdır, bayrağa ise en derinden bağlıdır. Bu bağımlı olduğu kelimelerin fazlalığı yazarın nesirlere bakış açısı hakkında fikirler üretilmesini sağlayabilir. Öyle ki nesirlerde maneviyat, şiirlerine göre biraz daha geri planda tutulmuştur.

1.15. Manevi Hayat, Doğum-Ölüm, İnsana Ait Duygu ve Davranışlar ile ilgili Kelimeler

söz	361	cesaret	57	tahmin	35
mana	187	takdir	57	zevk	35
huzur	141	merak	52	güven	34
yolcu	124	anlayış	51	korku	34
akıl	110	ihtimal	50	adet	33
can	90	nefes	49	doğum	33
gönül	84	şeref	48	duygu	33
yürek	83	tehlike	48	sevinç	33
düşünce	79	hakikat	46	şaka	32
karar	78	teşekkür	46	şöhret	32
ölü	77	yalan	45	dilek	31
hatıra	73	şüphe	44	utanç	31
değer	72	dert	41	memnun	30
emir	72	saygı	41	müjde	29
niyet	70	hatır	40	garip	28
ruh	69	nam	40	sevgi	28
acı	68	çare	39	uğur	28
ölüm	63	ümit	39	başarı	27
rüya	62	hayret	39	telaş	27
öfke	61	inat	38	aşk	26
ömür	59	nükte	36	hayal	25
tesadüf	59				

TİDSAD

Arif Nihat Asya'nın Nesirlerinin Söz Varlığı Üzerine

sır	25	kahkaha	22	vicdan	20
fedakarlık	24	feda	21	ahlak	19
talih	24	güzellik	21	alamet	19
eşitlik	23	iyilik	21	ayıp	19
mutlu	23	gayret	20	dedikodu	19
ebedi	22	gurur	20	mücadele	1
ısrar	22	irade	20		
itiraz	22	sabır	20		

1.16. Renk Adları ve İlgili Kelimeler

renk	133	yeşil	79	sarı	30
kara	117	beyaz	71	kırmızı	28
siyah	88	kızıl	45	boya	23
mavi	81	al	43	ak	22

1.17. Dini İfade ve Anlamlar İçeren Kelimeler

Yunus	135	selam	33	tespih	26
Allah	98	sema	33	ramazan	26
dua	87	cenaze	32	iman	25
Tanrı	56	mübarek	32	Fatiha	24
kurban	48	günah	31	helal	24
mezar	48	hacı	31	hikmet	24
çan	46	molla	31	hazret	23
Mevlana	46	mesnevi	31	Mevlevi	23
namaz	44	yemin	31	Cennet	22
kaza	42	din	30	bereket	21
kubbe	42	peygamber	29	aile	21
kutsal	40	türbe	29	çile	21
rahmet	39	camii	28	kudret	21
kader	37	alem	26	sadaka	21
hilkat	36	hatip	26	minare	20
kul	34	melek	26	nasip	20

TİDSAD

Arif Nihat Asya'nın Nesirlerinin Söz Varlığı Üzerine

nur	20	ulu	20	oruç	18
rahmetlik	20	haram	18		
sevap	20	mevlid	18		

Arif Nihat Asya dini yaşayan biridir. Bu yaşantı eserlerine de yansımış, özellikle dini terimlerin eşit dağılımları dikkat çekici niteliktedir. *Allah* ve *Tanrı* kelimelerinin sıkça kullanması, onun kelimeleri seçerek kullandığı ve üslupta fark yarattığını gösteren örneklerdir. Kendisinin Mevlevî şeyhi oluşu da, Mevlevîlik ile ilgili kelimelerin fazlaca geçmesine sebep olmuştur.

1.18. Varlıkların ve İnsanların Durumunu ve Niteliklerini Belirten Kelimeler

yeni	297	uzun	91	meşhur	53
eski	270	belli	90	yük	52
kız	237	devam	88	uygun	50
küçük	233	tatlı	88	çift	49
adam	230	kalabalık	86	hoş	49
iyi	225	ağır	82	zor	48
yalnız	207	yanlış	81	delikanlı	47
kabul	181	tek	80	gençlik	47
kadın	179	kuvvet	78	kör	43
biraz	178	kolay	74	sıfat	42
bütün	176	tat	73	yarım	41
aynı	152	yarı	69	bol	36
bazı	148	boş	66	tam	35
şekil	128	karanlık	62	çeşit	34
açık	117	sıcak	61	bahtiyar	33
gölge	114	zavallı	61	ince	33
gerçek	106	dolu	60	rahat	33
fazla	104	mini	60	yavaş	33
yaş	101	derin	58	insanlık	32
sık	96	hasta	56	kısa	31
ayrı	95	eksik	55	önemli	31
erkek	93	ihtiyar	54	kayıp	31
genç	92	koku	53	hız	28

TİDSAD

Arif Nihat Asya'nın Nesirlerinin Söz Varlığı Üzerine

aç	27	yalancı	24	ciddi	20
hırsız	27	zengin	24	geniş	20
kapalı	27	gizli	23	muhtaç	20
şahane	27	meçhul	23	acıklı	19
canlı	26	yorgun	23	iri	19
muazzam	26	yumuşak	23	kalın	19
sessiz	26	çıplak	22	kuvvetli	18
asil	25	dar	22	taze	18
farklı	25	gülünç	22	nazlı	18
temiz	25	olağan	22	suret	18
kuru	24	soğuk	22	yaramaz	18
özel	24	saf	21	yorgunluk	18
ufak	24	tip	21	zarar	18

Anlatımı bu tür sıfatlarla süslemesi yazarın üslubunun zenginliğinin göstergesidir. Düz yazılarda bu kadar farklı niteleme unsurunu kullanmak üslup hakkında fikir sahibi olunmasını sağlar.

1.19. Aile, Akrabalık Terimleri ve İlgili Kelimeler

arkadaş	179	anne	69	misafir	28
dost	156	oğul	68	abla	24
baba	122	komşu	55	ağabey	22
ana	94	torun	35	akrabalık	20
kardeş	83	dede	32	koca	20
yavru	80	emmi	32	amca	19
aile	79	gelin	29		

Anne ve *baba*, Arif Nihat'ın her zaman kanayan yarası olmuştur. Özellikle anne temasını şiirlerinde sıkça işlemiş, edebiyatımızın en çok anne şiiri yazar şairlerinden biri olmuştur. Bu kanayan yara, nesirlerinde de kendisini göstermiştir. Anne kavramı, *ana* ve *anne* olmak üzere iki kavramla anlatılmış ve sıklıkla kullanılmıştır.

1.20. Tabiat ile İlgili Kelimeler

taş	242	deniz	163	kar	91
toprak	205	dağ	102	yağmur	87
hava	175	kıyı	96	ateş	86

TİDSAD

Arif Nihat Asya'nın Nesirlerinin Söz Varlığı Üzerine

dalga	69	göl	44	orman	23
bulut	60	buz	41	yaban	22
ada	57	tabiat	40	alev	21
duman	52	ova	36	manzara	21
kum	51	cemre	33	çakıl	20
sel	48	çöl	32	fırtına	20
yangın	47	zelzele	29	kaya	20
çamur	44	tepe	28	yayla	18

1.21. Vatan ve Millet ile İlgili Kelimeler

memleket	330	yabancı	55	asker	32
Türk	154	yerli	51	ulus	32
millet	122	devlet	46	kahraman	31
halk	113	marş	45	gazi	23
bayrak	89	milli	42	şehit	18
istiklal	67	vatan	39	ülkü	18
yurt	64	medeniyet	36	şehadet	10

471

Arif Nihat Asya, vatanseverlik yönüyle tanınan bir edebi kişiliktir. Nesirlerinde vatan ve millet ile ilgili kelimelere bakıldığında, şiirlerinde görülen kavramlardan daha az yer verdiği görülmüştür. Bunun sebebi olarak daha çok güncel meseleleri işlemesi gösterilebilir.

1.22. Sayı ve Sıra İfade Eden Kelimeler

bir	5633	bin	103	yedi	56
iki	512	birinci	79	yirmi	45
üç	242	altı	73	elli	44
dört	155	üçüncü	73	dokuz	33
beş	152	sekiz	70	otuz	33
sayı	115	milyon	68	yirminci	27
ikinci	110	kırk	66		

1.23. Soru İfade Eden Kelimeler ve Ekler

ne	1327	mı	530	nasıl	164
kim	530	mi	513	hangi	151

TİDSAD

Arif Nihat Asya'nın Nesirlerinin Söz Varlığı Üzerine

mu	130	ney	35	kaçıncı	19
kaç	117	miydi	30	mıdır	18
miydi	42	misin	27	miydin	18
mü	41	niçin	27		
acaba	39	midir	26		

1.24. İşaret, Şahıs veya Belirsizlik İfade Eden Kelimeler

bu	2588	sen	797	beraber	110
o	1839	şey	504	kişi	89
ben	1183	şu	473	herkes	82
biz	1151	siz	392	şahıs	24
kendi	883	kimse	147		

Arif Nihat Asya, nesirlerde kendini merkeze koymuştur. *O* ve *ben* kelimeleri diğer şahıs bildiren ifadelere göre daha sık kullanılmıştır. Eserlerde karşıt görüş olarak gördüğü karşı tarafı o olarak nitelendirmiş, kendi tarafını ise benliğinde toplayarak bir münakaşa ortamı oluşturmuştur.

1.25. En Sık Kullanılan 100 İsim

bir	5633	gün	765	baş	452
bu	2588	fakat	641	çocuk	450
ve	2578	çok	587	büyük	449
o	1839	zaman	577	iç	433
ne	1327	kim	530	dünya	418
ben	1183	sonra	527	iş	403
biz	1151	iki	512	dil	392
değil	1049	şey	504	siz	392
yer	927	böyle	502	başka	390
var	926	ad	474	ara	387
gibi	925	şu	473	yüz	386
kendi	883	yok	473	hal	382
el	881	yol	469	söz	361
sen	797	göz	460	yan	341
kadar	790	su	454	memleket	330

Arif Nihat Asya'nın Nesirlerinin Söz Varlığı Üzerine

bugün	322	kız	237	bura	199
yıl	301	ora	237	kitap	199
yeni	297	kapı	235	gece	196
ses	290	ön	235	on	194
güzel	285	doğru	233	üzeri	188
şimdi	282	küçük	233	mana	187
ev	279	hak	232	ile	186
belki	272	adam	230	yazı	185
eski	270	önce	229	uzak	183
karşı	255	kelime	226	veya	182
ayak	253	iyi	225	kabul	181
bayram	251	öyle	225	arkadaş	179
insan	245	nerde	223	az	179
gazete	242	öte	222	haber	179
son	242	adana	207	kadın	179
taş	242	yalnız	207	biraz	178
uç	242	alt	206	kuş	177
ağız	241	taraf	205		
bana	241	toprak	205		

473

2) FİİLLER

2.1. En Sık Kullanılan 100 Fiil

ol-	4714	çık-	592	aç-	277
de-	1897	söyle-	584	bekle-	271
et-	1672	al-	574	ara-	268
gel-	1126	git-	498	duy-	268
bil-	930	bul-	496	bulun-	267
gör-	745	geç-	495	oku-	254
kal-	744	düşün-	402	at-	241
yap-	694	bak-	393	bırak-	233
ver-	677	yaz-	314	edil-	230
iste-	674	getir-	290	başla-	227

TİDSAD

Arif Nihat Asya'nın Nesirlerinin Söz Varlığı Üzerine

dön-	225	öğren-	115	atıl-	84
anla-	222	otur-	111	oyna-	84
konuş-	215	yet-	111	öp-	84
sor-	213	inan-	110	çevir-	83
dur-	210	bit-	108	ağla-	81
göster-	210	gerek-	106	sev-	81
düş-	206	taşı-	106	görül-	80
çıkart-	198	sür-	105	tutul-	78
çek-	184	yan-	103	kullan-	77
gir-	161	koy-	102	uyu-	76
unut-	160	kalk-	100	kaybet-	75
ye-	150	veril-	99	kes-	73
açıl-	145	tanı-	98	gül-	72
olabil-	145	çal-	97	uzat-	72
götür-	140	vur-	95	beğen-	71
yapıl-	138	geçir-	94	çekil-	71
anlat-	136	hatırla-	91	kon-	71
çalış-	134	in-	91	yat-	70
dile-	133	var-	88	doy-	69
dinle-	128	iç-	87	kariş-	69
doğ-	127	görün-	86	koş-	69
say-	123	öl-	86	alın-	68
yürü-	123	san-	85		
yaşa-	120	söylen-	85		

474

3) ESERLERDE SIKÇA KULLANILAN BAĞLAÇLAR

ve	2578	ile	186	yahut	107
da	1774	veya	182	lakin	103
de	1776	ise	176	yoksa	71
ki	996	ancak	118	çünkü	58
fakat	641	ama	117		

TİDSAD

4) ESERLERDE SIKÇA GEÇEN TARİHLER

1962	174	1946	4	1928	1
1964	80	1320	3	1934	1
1963	74	193	3	1936	1
1905	23	1939	3	1937	1
1947	15	1959	3	1952	1
1966	12	1940	2	1954	1
1900	9	1941	2	1958	1
1945	8	1949	2	1961	1
1948	8	1862	1	1983	1
1965	8	1904	1	1984	1
1071	6	1919	1	1997	1
1938	5	1923	1		

SONUÇ

Sözcükler dünyaya bakış ufkunu genişleten, yeni anlamlar kazandıran birimlerdir. Sözcükler çiçeklere benzer, her birinin ayrı kokusu vardır ve bu koku dilin, kültürün, yılların birikiminin kokusudur. Hayata açılmak, yeni anlamlar kazandırabilmek için sözcüklerin kokusunu keşfetmek büyük bir öneme sahiptir. Bu mantıkla düşünüldüğünde bir yazarın veya şairin söz varlığı bir çiçek bahçesine benzetilebilir. Kelime hazinesi ve nüans kabiliyeti ne kadar zenginse, sözcük bahçesinin kokusu dil ve edebiyat dünyası için o kadar değerlidir. Her edebi kişilik dil ve edebiyat dünyasındaki sözcüklere yeni anlamlar, yeni nüanslar ekleyerek çeşitliliği ve zenginliği artırır.

Edebiyatımızda genelde şair olarak bilinen Arif Nihat Asya, nesirler türünde eserler de vermiştir. Kimi şairlerin de bu tarz nesir türünde örnekleri vardır. Bu örneklerin kimisi zamanla kaybolup gider. Bunun sebebi nesir kabiliyetlerinin, şiir kabiliyetleri kadar olmayışı ve nesirlerinin sıradan oluşu olarak gösterilebilir. Oysa Arif Nihat Asya'nın nesirleri, dil ve üslup bakımından şiirleri kadar kıymetlidir. Güncel konulara değinmesine rağmen edebi yanını eserlerde göstermiş ve vermek istediği mesajı bir takım olayların ardında zihinlerde uyandırmayı başarabilmiştir. Kimi zaman bir aşurenin yapılış serüvenini anlatırken bir anda memleket sorunlarıyla bağdaştırılan bir olayla karşılaşılabilir. Bu tarz örnekleri verebilmek şair ve yazarın sanat gücünü yorumlama fırsatı sunar. Dili böyle çok yönlü kullanabilmesinde onun Türkçeci oluşunun da etkisi vardır. Süslü dil kullanarak sanatsal olabileceğini düşünen edebi kişiliklerin aksine, sade ve duru bir Türkçeyle, Türkçenin ve sanatın gücünü gösterme gayretinde olduğu nesirlerinden anlaşılabilir. Türkçenin soyut söz varlığının eksikliği yönünde düşünceleri bastırabilmek için Arif Nihat Asya gibi dili çok yönlü kullanabilen sanatçıların dil

TİDSAD

hazinesi ve söz varlığı incelenmeli, buradan yola çıkılarak Türkçenin gücü tekrar tekrar kanıtlanmalıdır.

Bir kitabın isminden yola çıkarak içeriği hakkında fikir sahibi olunabiliyorsa, bir yazarın veya şairin de söz varlığı üzerinden yola çıkarak, yaşadığı dönem, kişiliği, dünya görüşü ve fikirleri hakkında bilgi sahibi olunabilir. Bu çalışmada bu düşünceden hareketle, Arif Nihat Asya'nın nesirlerinin bir araya toplandığı beş kitap incelenerek, sanatçının hangi kelimeleri hangi sıklıkta kullandığını anlamaya çalışılmıştır. Bu sıklıkları yorumlayarak hayatı, yaşadığı devir ve o devre ait toplumsal meselelerle bağlantı kurup sonuçlara ulaşmaya gayret gösterilmiştir. Sadece nesirlerinin kelime hazinesi incelendiğinde, 187135 kelimededen tekrarlar çıkarılınca 12515 madde başı kelimeye ulaşılmıştır. Daha önce yapılan şair ve yazarların kelime hazinelerinin tespiti ile mukayese edildiğinde, 12515 farklı kelimenin çok zengin bir kelime hazinesinin varlığını ortaya çıkardığı görülür. 10000 üzeri kelime kullanan şair ve yazarların başarılı kabul edildiği bir ortamda, Arif Nihat Asya sadece nesirlerinde 12515 farklı kelime kullanmıştır. Bu kelimelerin 4970 tanesi nesirlerde bir defa kullanılmıştır. Bu durum Arif Nihat Asya'nın mümkün olduğunca kelime hazinesinin sınırlarını zorladığını gösterir ve eserlerinde farklı kelimelerle anlatımı zenginleştirme çabasıyla açıklanabilir. 12515 kelimenin 1807 tanesi iki kez tekrar eden kelimelerden oluşmaktadır. 936 kelime ise üç defa tekrarlanmıştır. Üç tekrarlı kelimelerden sonra kelimelerin tekrar aralıkları orantılıdır. Öyle ki dört ile on yedi aralığında tekrarlanmış kelimelerin toplam sayısı 3266'dır. Bu ayırmadan sonra geriye kalan 18 ve daha fazla tekrardan oluşan kelimelerin toplam sayısı 1534'tür. Bu çalışmada en sık tekrara sahip 1534 kelime üzerinde çalışılmıştır. Bu da en az 18 kez tekrar eden kelimelere tekabül etmektedir. Yani nesirlerde 18 defa kullanılan *zarar* kelimesiyle 5633 defa kullanılan ve en fazla kullanılmış kelime olma özelliğine sahip *bir* kelimesinin aralığı üzerinde çalışılmıştır. Bu sıkça kullanılan 1534 kelime üzerinden genel bir kaniye varılmaya çalışılmış ve sıklıklardan yola çıkılarak yorumlarda bulunulmuştur.

Arif Nihat Asya'nın söz varlığını ve kelime hazinesini daha iyi idrak edebilmek açısından 12515 madde başı kelime içinden seçilen 1534 kelime; isimler, fiiller, bağlaçlar ve tarihler olarak dört grupta tasnif edilmiştir. İsimler kendi arasında 25 kategoriye ayrılarak incelenmiştir. Bu durumun sebebi Arif Nihat Asya'nın kavramlar dünyasının çok yönlü oluşudur. Kelimeleri dar kalıplarda kullanmadığı için tasnifler yoluyla incelenmesi daha uygun görülmüştür. Çalışmada, nesirlerde en sık kullanılan 100 fiil tespit edilmiştir. Bunun yanında bağlaçlar ve sıkça kullanılan ve belirli bir tarihi devri işaret eden tarihler tespit edilip çalışmada yer verilmiştir.

İsimler üzerinde yapılan kategorize çalışmaları sonucunda ulaşılan bilgiler üzerinde yorum yapmak gerekirse, Arif Nihat Asya'nın nesirlerinde insan, sosyal yaşam, dini konular ve siyasi olaylara ait kelimeler oldukça fazla yer kaplamaktadır. Eserlerde adeta bir insan portresi çizilmesine kelimelerle insanı anlatmış, insanı resmetmiştir. Bu durum onun insana olan sevgisiyle açıklanabilir. O bütün insanlığa sevgi duymaktadır fakat kendi memleketinin insanına en içten duygularla bağlıdır. Onlar için inandığı görüşleri savunmaktan, çarpık giden durumları ele almaktan çekinmeyen bir mizaca sahiptir. Bu da onun nesirlerinde sosyal yaşama, insani duygulara ve siyasi konulara ait kelimelerin fazlalığına sebep olmuştur. O, kendi insanını düşünceye sevk etmek istemiş, herkesin anlayacağı dille, herkesi ilgilendiren ancak göz ardı

TİDSAD

edilmeye çalışılan güncel konular üzerine yoğunlaşmıştır. Böyle bir durumda gazetede köşe yazısı yazar gibi dümdüz yazılar yazmayı hedeflememiş, söz varlığının zenginliğinden de anlaşılacağı üzere güncel konuları dahi sanatsal ve akıcı bir üslupla işlemiştir. Bu durum onun yazılarında ince nüktelere, sivri ifadelerle, derin anlamlara yer açmıştır.

Her ismin ilgili grubunda elbet dikkat çekici sıklıklar göze çarpmaktadır. Ancak tasnif edilen isimlerin gruplarında geçen kelimelerin arasında bağlar kurulmak gerekirse, Arif Nihat Asya'nın *gece, akşam, siyah, kara, karanlık* gibi kelimeleri sıkça kullandığı göze çarpar. Nesirlerinde güncel olayları işlediği bilinen yazarın bu tip şiirsel ve birbiriyle yakınlıkları derin anlamları işaret eden kelimeleri bir arada sıkça kullanması düşündürücüdür.

Sanatkârlığı ve üslubu dışında kişiliği ve manevi görüşleri hakkında çıkarımlarda bulunmak da mümkündür. Buna örnek vermek gerekirse; *sigara, tütün, kahve, yuva, aile, anne, ana, baba, Türk, kader, şans, baht, ihtimal, tesadüf* gibi kelimelerin sıkça kullanılması okuyucuyu yoruma teşvik etmektedir. Arif Nihat Asya kahve ve sigara tiryakisidir. Anne ve babasından çok küçük yaşlarda kopmuştur ve ailesi vatani olmuştur. Bu yüzden Türklük ve İslam bilincinin zirvesindedir. Bu da eserlerindeki kelimelerden çıkarılabilir. Dini ifadeler ve Türk kavramı onun nesirlerinde sivrilen kavramlardır. Bunun yanında Arif Nihat Asya kaderci bir kişiliktir. Asla şansa ve tesadüfe inanmaz. Ancak eserlerinde *kader, şans, tesadüf* gibi kelimelerin dağılımlarını gördüğümüzde eşit bir dağılım söz konusudur. Bu da onun bu konularda fikirlerini hep birbiriyle bağdaşık şekilde ifade ettiğinin göstergesidir. İsimlerinin yanında, nesirlerde kullandığı fiillerin sayısı da azımsanamayacak kadar fazladır. Bu da Arif Nihat'ın harekete verdiği önemi ve durağan yazılar yazmadığını gösterir. Bunun yanı sıra eserleri hakkında hiçbir fikri olmayan birisi bile güncel ve topluma dair yazılar yazdığını kullandığı tarihlerden, ülke ve ırk isimlerinden, siyasi ifadelerden, sosyal yaşamı ve insani duyguları belirten ifadelerden fikir sahibi olabilir.

Arif Nihat Asya, çocukluk döneminde büyük bir devletin en karışık dönemine şahitlik etmiş, gençlik dönemi yeni bir devletin kuruluşuna denk gelmiş, olgunluk dönemindeyse o yeni devletin genç fidanlarını yeşerten yaşam suyu olma görevini üstlenmiş bir edebi kişiliktir. Vatanına ve devletine en derinden bağlı olan birisidir ve son nefesini verene kadar da bu uğurda hizmet etmeye çalışmıştır. Sanatını, dilini hep bu yolda kullanmış bir fikir adamı olmuştur. Böyle çok yönlü bir edebi kişiliğin söz varlığının bilinmesi, dilimiz, kültürümüz ve milletimiz için son derece önemli olacaktır.

KAYNAKLAR

- Aksan, Doğan (2011). Her Yönüyle Dil ve Ana Çizgileriyle Dilbilim, TDK Yayınları, Ankara.
- Asya, Arif Nihat (2009), *Kanatlarını Arayanlar*, 2. Baskı, Ötüken Neşriyat, İstanbul.
- Asya, Arif Nihat (2013), *Ayın Aynasında*, 3. Baskı, Ötüken Neşriyat, İstanbul.
- Asya, Arif Nihat (2014), *Kubbeler*, 3. Baskı, Ötüken Neşriyat, İstanbul.
- Asya, Arif Nihat (2016), *Top Sesleri*, 5. Baskı, Ötüken Neşriyat, İstanbul.
- Asya, Arif Nihat (2016b), *Aramak ve Söyleyememek*, 4. Baskı, Ötüken Neşriyat, İstanbul.
- Ergüzel, M. Mehdi ve KİRİK, Esra (2012), "*Sait Faik Abasıyanık'ın Hikayelerinin Söz Varlığı Üzerine*", *TurkishStudies - International PeriodicalForTheLanguages, LiteratureandHistory of TurkishorTurkie* Volume 7/4, Fall 2012, s. 51-68.
- Öner, Sakin (1979), *Arif Nihat Asya*, Toker Yayınları, İstanbul.
- Yıldız, Saadettin (2013), "*Yûnus Diyarında Bir Mevlevî: Arif Nihat Asya*", *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sy:14, s.31-34.
- Yıldız, Saadettin (2016). "Görüşler Dergisinde Arif Nihat Asya", http://saadettinyildiz.com/wp-content/uploads/2016/02/aRiF_NiHAT_ASYA.pdf